

ارزیابی نقش تعدیل کننده سبک‌های دلبستگی در رابطه بین پاسخگویی ادراک شده همسر و صمیمیت زناشویی

Evaluation of the Moderating Role of Attachment Styles in the Relationship Between Perceived Partner Responsiveness and Marital Intimacy

Manouchehr Rezaee, MSc

Ismaeil Asadpour, PhD[✉]

Sedigheh Ahmadi, PhD

Balal Izanloo, PhD

منوچهر رضائی^۱

اسمعیل اسدپور^۲

صدیقه احمدی^۱

بلال ایزانلو^۳

Abstract

Clarifying how the relationship between perceived partner responsiveness (PPR) and marital intimacy (MI) of individuals will differ at different levels of attachment styles and the extent and direction of this correlation in which of the attachment styles will be significant, was a problem. The aim of this study was to determine the moderating role of attachment styles in the relationship between PPR and MI. The research method was descriptive-survey in terms of data collection and correlational in terms of data analysis. The statistical population of this research was all of the married female nurses in Zanjan city in 2021. Convenience sampling method was used to select the sample and ultimately 317 nurses participated in this study. The scales used in this study were the Personal Assessment of Intimacy in Relationships (PAIR), Perceived Partner Responsiveness Scale (PPRS) and Experiences in Close Relationships— Revised (ECR-R). Pearson's correlation coefficient, path analysis and process analysis were used to analyze the dataset. Both in the simple model and in the model which encompasses interactive effects of the variables, the PPR had the greatest effect in explaining the variance of the dependent variable. After including the interactive effects into the model, only the interactive effect of PPR and attachment avoidance added approximately 2% to the explained variance of the dependent variable ($\beta = .09, p < .05$). Therefore, only avoidant attachment partially moderated the relationship between those two variables. The findings of the present study showed that insecure individuals are not necessarily evasive of intimacy and PPR is the construct that can provide the basis for the experience of intimacy in them.

Keywords: Marital intimacy; Perceived Partner Responsiveness; Attachment styles

چکیده

تبیین اینکه رابطه بین پاسخگویی ادراک شده همسر و صمیمیت زناشویی در سطوح مختلف سبک‌های دلبستگی متفاوت خواهد بود یا نه و اینکه میزان و جهت این همبستگی در کدام یک از سبک‌های دلبستگی معنادار است، یک مسئله پژوهشی بود. هدف مطالعه حاضر تعیین نقش تعدیل کننده سبک‌های دلبستگی در ارتباط بین پاسخگویی ادراک شده همسر و صمیمیت زناشویی بود. روش پژوهش از نظر گردآوری داده توصیفی-پیمایشی و از جهت تحلیل داده همبستگی بود. جامعه آماری مطالعه حاضر دربرگیرنده تمام پرستاران متأهل شهر زنجان در سال ۱۴۰۰ بود. از روش نمونه‌گیری در دسترس جهت انتخاب نمونه استفاده شد که در نهایت ۳۱۷ پرستار در این مطالعه مشارکت کردند. ابزارهای پژوهش عبارت بودند از: ارزیابی شخصی از صمیمیت در رابطه (PAIR)، مقیاس پاسخگویی ادراک شده همسر (PPRS) و نسخه تجدیدنظر شده مقیاس تجارب در روابط نزدیک (ECR-R). برای تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل مسیر و تحلیل فرایند استفاده شد. هم در مدل ساده بین متغیرها و هم در مدل حاوی اثرهایی تعاملی متغیرها، پاسخگویی ادراک شده همسر بیشترین تأثیر را در تبیین واریانس متغیر وابسته داشت. بعد از وارد کردن اثرهای تعاملی به مدل، فقط اثر تعاملی پاسخگویی ادراک شده همسر و اجتناب دلبستگی تقریباً دو درصد بر واریانس تبیین شده متغیر وابسته افزود ($\beta = 0.09, P < 0.05$). بنابراین تنها دلبستگی اجتنابی تا حدودی رابطه بین این دو متغیر را تعدیل کرد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان دادند که افراد ناایمن لزوماً از صمیمیت گریزان نیستند و پاسخگویی ادراک شده همان سازه‌ای است که می‌تواند زمینه را برای تجربه صمیمیت در آنها فراهم کند.

واژه‌های کلیدی: صمیمیت زناشویی، پاسخگویی ادراک شده همسر و سبک‌های دلبستگی

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۰/۲۰ تصویب نهایی: ۱۴۰۳/۵/۱۸

۱. گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
۲. گروه مشاوره، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
۳. گروه برنامه‌ریزی درسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

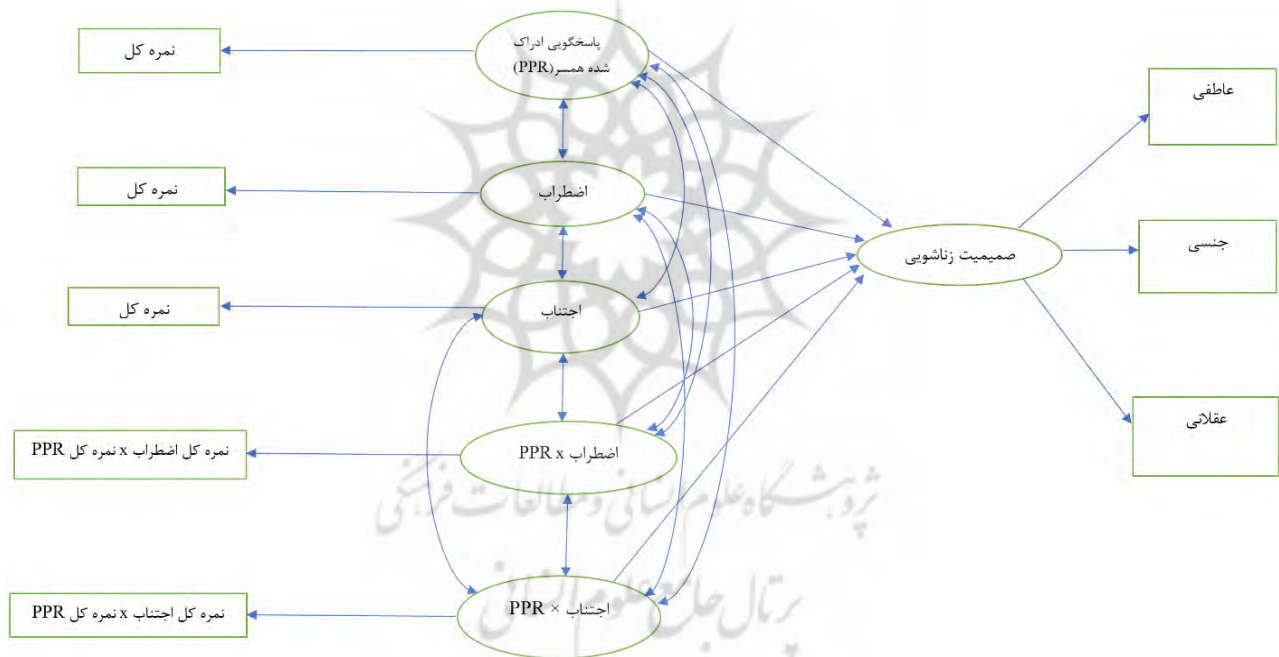
● مقدمه

صمیمیت زناشویی به‌عنوان فرایند بین‌فردی و تبادل‌ی تعریف شده است که از طریق آن یک فرد احساسات، افکار و اطلاعات را با همسرش به اشتراک می‌گذارد و متعاقباً در پی پاسخگویی همسرش احساس درک، تأیید و مراقبت شدن می‌کند (کاناوارو و همکاران، ۲۰۱۵). صمیمیت زناشویی می‌تواند تعارضاتی را که به‌طور اجتناب‌ناپذیر در زندگی زناشویی ایجاد می‌شود، به یک شکل مناسب حل کند و پایه‌ای برای حفظ زندگی زناشویی رضایت‌بخش شود. فقدان صمیمیت، روابط زناشویی را به‌طور منفی تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ منجر به استرس و ایجاد ناسازگاری روان‌شناختی، افسردگی و اختلال‌های عاطفی می‌شود (کیم و پارک، ۲۰۱۰). صمیمیت زناشویی یکی از هیجان‌های مثبت مهم است که برای روابط زناشویی سالم، ضروری است (کیم، ۲۰۱۳). بنابراین، صمیمیت زناشویی یک عنصر عاطفی-هیجانی در رابطه قلمداد می‌شود که با کیفیت روابط زوج‌ها و دیگر جنبه‌های زندگی آنها در ارتباط است (صبوری و همکاران، ۱۴۰۳). طبق پیشینه، مهم‌ترین سازه‌ای که می‌تواند صمیمیت بین افراد را تقویت کند، پاسخگویی ادراک شده همسر (perceived partner responsiveness: PPR) است (رضائی و احمدی، ۱۴۰۱).

پاسخگویی ادراک شده همسر اشاره به این دارد که شریکان رمانتیک در نتیجه افشاسازی‌شان در مورد یک مسئله مهم، تا چه میزان یکدیگر را درک‌کننده، تصدیق‌کننده و مراقبت‌کننده ادراک می‌کنند (ریس، ۲۰۱۲؛ توسیالی و هارما، ۲۰۲۴). PPR برای خلق کردن صمیمیت در زوج‌ها ضروری است و به‌عنوان یک چارچوب سازمان‌دهنده مهم جهت درک کردن پویایی‌ها و بهزیستی رابطه تلقی می‌شود (برگرون و همکاران، ۲۰۲۱). PPR شامل سه عنصر کلیدی است: اولی درک و فهم است که با درک کردن ارزش‌ها و خود وجودی همسر توصیف می‌شود. دومی اعتباربخشی است، که مشخصه آن ارزش‌گذاری به دیدگاه‌های همسر درباره خودش است. سومین و آخرین عنصر مراقبت است، یا اعتقاد به اینکه در زمان نیاز به کمک، همسر آن را فراهم خواهد کرد؛ چیزی که نگرانی و دلوپسی آنها برای سلامتی یکدیگر را نشان می‌دهد (ریس، ۲۰۱۴؛ ایتزچاکوف و همکاران، ۲۰۲۲). از آنجاکه معمولاً زنان تأکید خیلی بیشتری بر کیفیت عاطفی روابط صمیمانه‌شان می‌کنند، ادراکات از پاسخگویی شریک برای رضایت ارتباطی و بهزیستی فردی آنها مهم‌تر است (ویل کاکس و ناک، ۲۰۰۶). PPR به‌وسیله فیلترهای تفسیری فرد ادراک‌کننده تحت تأثیر قرار می‌گیرد؛ چیزی که براساس تجارب گذشته، انتظارات و نیازها ساخته شده است. بنابراین یک رفتار عینی یکسان ممکن است توسط افراد مختلف به شیوه‌های مختلفی ادراک شود. براساس پیشینه پژوهشی و نظری، سبک‌های دلبستگی از جمله مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند این فیلترها تفسیری را تحت تأثیر قرار دهند (ریس، ۲۰۱۴).

پژوهش‌های علمی متعدد از این ایده حمایت می‌کنند که سبک دلبستگی فرد می‌تواند روابط عاشقانه آنها را به‌طور معناداری تحت تأثیر قرار داده و حتی به‌عنوان یک پیش‌بین از سبک‌های عشق‌ورزی آنها به‌کار رود (لو، ۲۰۲۴). هیزن و شیور (۱۹۸۷) نشان دادند که سه سبک دلبستگی وجود دارد: ایمن، اضطرابی و اجتنابی. آنان همچنین خاطر نشان کردند که این سبک‌های دلبستگی تجارب مربوط به عشق رمانتیک دوره بزرگسالی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهند و چارچوبی را برای روابط رمانتیک شکل می‌دهند. افراد اجتنابی نمی‌توانند با دیگران صمیمی شوند و از شریک‌شان دوری می‌کنند. آنها در شکل دادن و حفظ روابط صمیمانه مشکل دارند. افراد اضطرابی واقعاً خواهان صمیمی شدن با دیگران هستند، با این وجود، آنها انحصارطلب و حسود هستند. آنها غالباً در روابط شکست می‌خورند و ترس شدیدی از رها شدن و طرد شدن دارند. در مقابل بزرگسالان دلبسته ایمن می‌توانند به راحتی با دیگران رابطه صمیمی برقرار کنند و در مستقل بودن موفق هستند (سلبای، ۲۰۱۸). ابراهیمی و عابد (۱۴۰۲) در مطالعه خود نشان دادند که سبک دلبستگی ایمن حامل پیامدهای مثبت از جمله کاهش هیجان‌های منفی و افزایش تاب‌آوری است. پژوهش‌ها همچنین نشان داده‌اند که تفاوت‌های فردی در امنیت دلبستگی، PPR را تحت تأثیر قرار می‌دهند (سیگل و فرلی، ۲۰۱۶). بزرگسالان ایمن به‌طور کلی دیگران را به‌صورت پاسخگو و قابل اعتماد ادراک می‌کنند. افراد اضطرابی کمتر محتمل است که در روابطشان صمیمیت و احساس درک، تصدیق و مراقبت شدن از جانب دیگران را گزارش کنند (قریبیل و کرنز، ۲۰۰۰). به‌طور کلی، افراد اجتنابی نگاره‌های دلبستگی‌شان را به‌صورت غیرقابل اعتماد، غیرقابل دسترس و بی تفاوت ادراک می‌کنند (کالینز و فینی، ۲۰۰۴). به نظر می‌رسد که افراد اجتنابی کمترین روابط صمیمانه را دارند. PPR نیز نقش تعیین‌کننده‌ای در نظریه دلبستگی بزرگسالی دارد. ادراک کردن یک نگاره دلبستگی به‌صورت پاسخگو، در نهایت تعیین

خواهد کرد که حس امنیت دل بستگی به دست خواهد آمد یا خیر. براساس نظریه دل بستگی، تصور بر این است که هم دل بستگی اضطرابی و هم دل بستگی اجتنابی، با ادراک کردن شریک به صورت کمتر در دسترس و کمتر پاسخگو همراه است (اتکی و همکاران، ۲۰۲۰). اگرچه اکثر منابع علمی و پژوهشی در ارتباط با سبک دل بستگی بزرگسالی تمایل دارند افراد را همواره در جهت گیری های دل بستگی یا به صورت اضطرابی یا به صورت اجتنابی توصیف کنند، اما گرایش های دل بستگی می توانند در طی زمان تغییر کنند (چاپیک و همکاران، ۲۰۱۹) و افراد می توانند چندین بازنمایی دل بستگی متفاوت داشته باشند. با در نظر گرفتن اینکه عدم ادراک پاسخگویی دائمی با گسترش یافتن دل بستگی اضطرابی و اجتنابی همراه است؛ رایس و همکاران (۲۰۲۰) ادعا می کنند که کلید دستیابی به امنیت دل بستگی هم در افراد دل بسته اضطرابی و هم اجتنابی، پاسخگویی ادراک شده است. این تکلیف غالباً دشوار است؛ زیرا حتی اگر شریکان افراد ناایمن تلاش کنند که پاسخگو باشند، افراد دل بسته ناایمن به احتمال کم پاسخگویی را از جانب شریکانشان ادراک می کنند. با این وجود، زمانی که افراد دل بسته ناایمن، پاسخگویی را از جانب شریکانشان ادراک کنند، این حالت احتمالاً مدل های فعال فعلی را که دیگران پاسخگو نیستند را به چالش می کشد. با توجه به پیشینه نظری و پژوهشی مشخص شد که PPR و سبک های دل بستگی همواره ارتباط دوجانبه دارند. یعنی PPR توانایی افراد جهت تجربه صمیمیت در رابطه را افزایش می دهد؛ اما از طرف دیگر ممکن است افراد با سبک دل بستگی ناایمن در ادراک پاسخگویی شریکان ارتباطی شان دچار خطا و سوگیری شده و توانایی ادراک پاسخگویی آنها را از دست دهند. بنابراین، با توجه اهمیت PPR برای تجربه صمیمیت در رابطه زوجی و قابلیت چشمگیر سبک های دل بستگی در تحت تأثیر قرارداد روابط مشترک، هدف پژوهش حاضر روشن ساختن این موضوع بود که آیا سبک های دل بستگی می توانند رابطه بین پاسخگویی ادراک شده همسر و صمیمیت زناشویی را تعدیل کنند؟

۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

روش پژوهش حاضر از جهت جمع آوری داده توصیفی-پیمایشی و به لحاظ تجزیه و تحلیل داده همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمام پرستاران متأهل شهر زنجان در سال ۱۴۰۰ بود. برای جمع آوری داده از روش نمونه گیری در دسترس استفاده شد. براساس رویکرد کیم در تعیین حجم نمونه، براساس آلفای ۰/۰۵، درجه آزادی ۱۰، توان ۰/۸۰، $RMSEA = ۰/۰۵$ در فرضیه صفر و $RMSEA = ۰/۱$ در فرضیه جایگزین، حجم نمونه ۳۱۲ به دست آمد. برای رسیدن به توان ۰/۸۰ در $RMSEA = ۰/۰۵$ تقریباً یک نمونه ۳۰۰ نفره کافی؛ ولی یک نمونه بالاتر از آن عالی خواهد بود (کیم، ۲۰۰۵). در نهایت، ۳۱۷ پرستار در این مطالعه مشارکت کردند. ملاک های ورود به پژوهش: جنسیت (مؤنث بودن)، متأهل بودن، پرستار بودن و تمایل و رضایت آگاهانه برای مشارکت در پژوهش بود. ملاک های خروج از پژوهش: مجرد بودن، مذکر بودن، پاسخ دقیق ندادن به مقیاس ها و انصراف از تکمیل مقیاس ها در طول اجرای پژوهش بود. فرایند اجرای پژوهش به این صورت بود که پس از تصویب طرح پژوهش در سطح دانشگاه و دریافت معرفی نامه، طرح

پژوهشی و معرفی نامه به معاونت پژوهش دانشگاه علوم پزشکی استان زنجان ارائه شد. سپس بعد از موافقت معاونت مذکور، جهت اجرای مقیاس‌ها به بیمارستان‌ها رجوع شد. نمونه‌گیری به این صورت انجام گرفت که به بخش‌ها و درمانگاه‌های مختلف بیمارستان‌های شهر زنجان مراجعه و در نهایت مقیاس‌ها بین پرستارانی که مایل به مشارکت در پژوهش بودند، توزیع شد و بعد از تکمیل، مقیاس‌ها جمع‌آوری شدند. جمع‌آوری داده حدود ۱۳۹ روز به طول انجامید. بعد از اجرای طرح و جمع‌آوری داده‌ها، با توجه به فرضیه پژوهش، به تحلیل داده‌ها پرداخته شد. این طرح پژوهشی با تأیید کمیته اخلاق کشوری با کد اخلاق IR.KHU.REC.1399.015 انجام گرفت.

• ابزارها

الف) پرسشنامه ارزیابی شخصی از صمیمیت در رابطه (personal assessment of intimacy in relationship- PAIR):

این مقیاس که یک مقیاس خودگزارشی است، پنج نوع صمیمیت را در رابطه زوجی می‌سنجد: صمیمیت عاطفی، اجتماعی، جنسی، عقلانی و تفریحی. این ابعاد در دو فرم جداگانه، صمیمیت ادراک‌شده و صمیمیت موردانتظار را می‌سنجد (شیفر و اولسن، ۱۹۸۱). این پرسشنامه شامل ۳۶ ماده است که با استفاده از یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (۱ کاملاً مخالفم) و (۵ کاملاً موافقم) پاسخ داده می‌شود. در این پژوهش خرده‌مقیاس‌های صمیمیت عاطفی، جنسی و عقلانی جهت سنجش صمیمیت ادراک‌شده پرستاران مورد استفاده قرار گرفت. هرکدام از این خرده‌مقیاس‌ها شامل ۶ ماده هستند. اعتبار نمره کل این مقیاس در پژوهش حاضر ۰/۹۰ و اعتبار خرده‌مقیاس‌های صمیمیت عاطفی، جنسی و عقلانی به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۶۰، ۰/۸۰ به دست آمد.

ب) مقیاس پاسخگویی ادراک‌شده همسر (perceived partner responsiveness scale- PPRS):

معتبری جهت سنجش پاسخگویی ادراک‌شده در جامعه ایران موجود نبود، مقیاس PPRS (ریس و همکاران، ۲۰۱۷) جهت سنجش این سازه در مطالعه حاضر هنجاریابی شد. این مقیاس، ۱۸ ماده دارد و معمولاً برای شریکان عاطفی یا روانیتیک مورد استفاده قرار می‌گیرد. یک ابزار خودسنجی است که تکمیل کردن آن حدوداً ۳ الی ۴ دقیقه زمان می‌برد. در نسخه اصلی مقیاس، هر ماده با یک درجه‌بندی ۹ درجه‌ای به شکل زیر رتبه‌بندی می‌شود: ۱= به هیچ عنوان درست نیست. ۳= تا حدودی درست است. ۵= نسبتاً درست است. ۷= بسیار درست است. ۹= کاملاً درست است. برای هرکدام از خرده‌مقیاس‌های درک و فهم و اعتباربخشی ۸ ماده وجود دارد به همراه دو ماده کلی یا عمومی. رایج‌ترین شکل نمره‌گذاری مقیاس به این صورت است که با جمع نمرات ۱۸ ماده، نمره کل به دست می‌آید. اگر نمرات خرده‌مقیاس‌ها مدنظر باشد، می‌توان نمرات ماده‌های مربوط به آنها را با یکدیگر جمع کرد. در این پژوهش نتایج ترتیبی برای نمره کل این مقیاس ۰/۹۷۸ و برای خرده‌مقیاس‌های درک و فهم و اعتباربخشی به ترتیب ۰/۹۵۷ و ۰/۹۶۵ به دست آمد. همچنین نتایج ترتیبی در صورت حذف ماده محاسبه شد که نتایج نشان‌دهنده دقت و ثبات سنجش همه ماده‌ها نیز بود. در کل، این مقیاس اعتبار خیلی مطلوبی را نشان داد. نتایج مربوط به تحلیل عاملی تأییدی حاکی از وجود ساختار دو عاملی بود؛ اما ساختار تک‌عاملی برازش مطلوب‌تری داشت.

ج) پرسشنامه تجدیدنظرشده تجارب در روابط نزدیک (experiences in close relationships-revised- ECR-R):

پرسشنامه ۳۶ ماده‌ای دارای دو بخش ۱۸ ماده‌ای است که دو بُعد دلبستگی اضطرابی و اجتنابی را مورد سنجش قرار می‌دهد (فرلی و همکاران، ۲۰۰۰). ماده‌ها بر طیف لیکرت ۷ درجه‌ای (۱= کاملاً مخالفم تا ۷= کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. ماده‌های ۱ تا ۱۸ به بُعد اضطراب و ماده‌های ۱۹ تا ۳۶ به بُعد اجتناب مربوط است. با محاسبه میانگین نمرات ۱۸ ماده در هر بُعد می‌توان به نمره ابعاد اضطراب و اجتناب دست یافت. نمرات بالا نشان‌دهنده سطح بیشتر اضطراب و اجتناب هستند. اعتبار خرده‌مقیاس‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی در این پژوهش به ترتیب ۰/۸۹ و ۰/۹۳ به دست آمد.

توزیع متغیرها تقریباً نرمال بودند. میانگین و انحراف معیار برای تمام متغیرهای پیوسته محاسبه شد. روابط خطی ساده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون بررسی شدند و برای تحلیل روابط ساختاری، از مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از نسخه ۲۶ نرم‌افزار SPSS و بسته لاوان (راسل، ۲۰۱۲) نرم‌افزار R (تیم مرکزی آر، ۲۰۲۰) استفاده شد. برای مطالعه نقش متغیرهای پیش‌بین در تبیین واریانس متغیر وابسته از تحلیل مسیر در دو مدل مجزا استفاده گردید. در مدل اول، متغیرهای مستقل و تعدیل‌کننده و در مدل دوم علاوه بر آنها، اثرات تعاملی نیز وارد معادله شدند. جهت مطالعه نقش تعدیل‌کننده سبک‌های دلبستگی در رابطه بین دو متغیر از رویکرد تحلیل فرایند (هایز، ۲۰۱۷) بهره گرفته شد.

• یافته‌ها

دامنه سنی نمونه‌ها ۵۱-۲۶ سال بود که میانگین و انحراف معیار سن آنها به ترتیب ۳۵/۰۱ و ۷/۳۳ بود. همه آنها متأهل بودند و دامنه زمان ازدواج آنها ۴۰-۱ سال بود که میانگین و انحراف معیار آن به ترتیب ۱۰/۲۹ و ۷/۶۹ بود. دامنه تحصیلات آنها بین ۱۱-۱۸ سال بود که میانگین و انحراف معیار آن به ترتیب برابر با ۱۶/۰۹ و ۱/۰۰ بود و تعداد فرزندان آنها بین ۰-۴ نفر بود که میانگین و انحراف معیار آن به ترتیب برابر با ۱/۲۰ و ۰/۹۳ بود.

در جدول ۱ میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی برای تمام متغیرها گزارش شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود میزان کجی و کشیدگی متغیرهای پژوهش بین ۱/۵+ و ۱/۵- قرار دارد؛ در نتیجه انحراف از توزیع نرمال شدید نیست. جدول ۲ ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. نتایج نشان می‌دهند که روابط بین تمام متغیرها معنادار هستند. صمیمیت و خرده‌مقیاس‌های آن و PPR به صورت مثبت با یکدیگر همبستگی دارند. هر دو بعد اضطراب و اجتناب دلبستگی با صمیمیت، خرده‌مقیاس‌های آن و PPR به صورت منفی همبسته هستند. رابطه بین دو بعد دلبستگی هم مثبت است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای مورد مطالعه

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	دامنه
صمیمیت کل	۶۲/۶۴	۱۴/۳۲	-۰/۶۰	۰/۱۱	۱۸-۹۰
صمیمیت عاطفی	۲۰/۸۸	۵/۸۶	-۰/۵۴	-۰/۲۲	۶-۳۰
صمیمیت جنسی	۲۲/۰۱	۵/۲۵	-۰/۷۰	۰/۲۰	۶-۳۰
صمیمیت عقلانی	۱۹/۷۴	۵/۰۸	-۰/۳۸	-۰/۲۰	۶-۳۰
پاسخگویی ادراک‌شده همسر	۹۶/۸۰	۳۹/۷۷	-۰/۱۹	-۱/۰۴	۱۸-۱۶۲
اضطراب دلبستگی	۵۲/۸۵	۱۹/۸۰	۰/۳۰	-۰/۳۶	۱۸-۱۱۱
اجتناب دلبستگی	۵۱/۲۲	۲۰/۹۳	۰/۵۸	۰/۲۱	۱۸-۱۱۴

جدول ۲. ضریب همبستگی بین متغیرهای مورد مطالعه

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱	صمیمیت کل	۱	۰/۹۴	۰/۷۸	۰/۸۹	۰/۸۲	-۰/۴۸	-۰/۷۳
۲	صمیمیت عاطفی	۱	۱	۰/۶۴	۰/۸۱	۰/۸۰	-۰/۴۷	-۰/۷۰
۳	صمیمیت جنسی	۱	۱	۱	۰/۵۵	۰/۶۰	-۰/۳۳	-۰/۶۱
۴	صمیمیت عقلانی	۱	۱	۱	۱	۰/۷۵	-۰/۴۵	-۰/۶۲
۵	پاسخگویی ادراک‌شده همسر	۱	۱	۱	۱	۱	-۰/۴۹	-۰/۶۹
۶	اضطراب دلبستگی	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰/۴۴
۷	اجتناب دلبستگی	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

جدول ۳ شاخص‌های برازش مدل تدوین شده جهت تبیین متغیر وابسته را نشان می‌دهد. شاخص‌ها در جدول ۳ نشان‌دهنده برازش مطلوب داده‌ها با مدل است. در نتیجه، داده‌های تجربی جمع‌آوری شده توسط پژوهشگران مدل مفهومی تدوین شده براساس ادبیات پژوهشی را تأیید کرده و نشان می‌دهد که مدل تدوین شده برای تبیین صمیمیت زناشویی پرستاران زن متأهل شهر زنجان براساس PPR با نقش تعدیل‌کننده سبک‌های دلبستگی یک مدل مطلوب است.

جدول ۴ میزان قدرت متغیرهای پیش‌بین در تبیین واریانس متغیر وابسته را در دو مدل مختلف با استفاده از تحلیل مسیر نشان می‌دهد. جدول ۴ نشان می‌دهد که در مدل اول، رابطه بین PPR و صمیمیت زناشویی مثبت و معنادار است ($\beta = ۰/۶۴, P < ۰/۰۱$). بعد از وارد کردن متغیرهای تعاملی به مدل، این رابطه همچنان پابرجا است ($\beta = ۰/۶۳, P < ۰/۰۱$) و فقط ۰/۰۱ کمتر شده است. در مدل اول، رابطه بین اضطراب دلبستگی و صمیمیت زناشویی منفی و غیرمعنادار است ($\beta = -۰/۰۷, P > ۰/۰۵$). بعد از ورود متغیرهای تعاملی به مدل این رابطه همچنان ثابت است ($\beta = -۰/۰۸, P < ۰/۰۵$) و فقط ۰/۰۱ بیشتر شده است. در مدل اول، رابطه بین اجتناب دلبستگی و صمیمیت زناشویی منفی و معنادار است ($\beta = -۰/۲۸, P < ۰/۰۱$). بعد از وارد کردن متغیرهای تعاملی به مدل، این رابطه تا حدود زیادی تغییر نکرده است ($\beta = -۰/۲۵, P < ۰/۰۱$) و فقط ۰/۰۳ کمتر شده است.

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل پیش‌بین صمیمیت زناشویی

χ^2	df	χ/df	RMSEA (CI90%)	CFI	TLI	NFI	SRMR
$P > 0.05$, ۲۶/۲۴	۱۰	۲/۶۲	۰/۰۷ (۰/۱۰ - ۰/۰۴)	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۹۷	۰/۰۲۱

اثر تعاملی اضطراب دل‌بستگی و PPR بر متغیر صمیمیت زناشویی رد می‌شود ($\beta = ۰/۰۳$, $P > ۰/۰۵$). اثر تعاملی اجتناب دل‌بستگی و PPR بر متغیر صمیمیت زناشویی به‌طور نسبی تأیید می‌شود ($\beta = ۰/۰۹$, $P < ۰/۰۵$). ترکیب خطی PPR، دل‌بستگی اضطرابی و اجتنابی ۸۰/۲ درصد از واریانس صمیمیت زناشویی را تبیین می‌کنند. از آنجاکه اثر متقابل اضطراب دل‌بستگی و PPR معنادار نیست، می‌توان گفت ترکیب خطی PPR، اضطراب و اجتناب دل‌بستگی و اثر تعاملی اجتناب دل‌بستگی با PPR تقریباً ۸۲ درصد از واریانس صمیمیت زناشویی را تبیین می‌کنند. یعنی با وارد کردن اثر تعاملی اجتناب دل‌بستگی با PPR به مدل، تقریباً ۲ درصد به واریانس تبیین شده صمیمیت زناشویی توسط متغیرهای پیش‌بین اضافه می‌شود. با توجه به اینکه فقط اثر تعاملی اجتناب دل‌بستگی با متغیر PPR بر صمیمیت زناشویی به‌طور نسبی معنادار است، می‌توان نتیجه گرفت که رابطه بین PPR و صمیمیت زناشویی در سطوح مختلف اجتناب دل‌بستگی متفاوت است. برای بررسی بیشتر از رویکرد هایز، موسوم به تحلیل فرایند استفاده شد. در این رویکرد تأثیر متغیر مستقل (PPR) بر متغیر وابسته (INT) در سطوح مختلف متغیر تعدیل‌کننده یعنی اجتناب دل‌بستگی (AVO) بررسی شد. چون اجتناب دل‌بستگی یک متغیر پیوسته است، برای نشان دادن تأثیر PPR بر صمیمیت زناشویی این متغیر به سه سطح پایین، متوسط و بالا شکسته شد. در این تحلیل، گروه پایین، متوسط و بالا افرادی هستند که نمره اجتناب دل‌بستگی آنها به ترتیب یک انحراف استاندارد زیر میانگین، برابر میانگین و یک انحراف استاندارد بالای میانگین است.

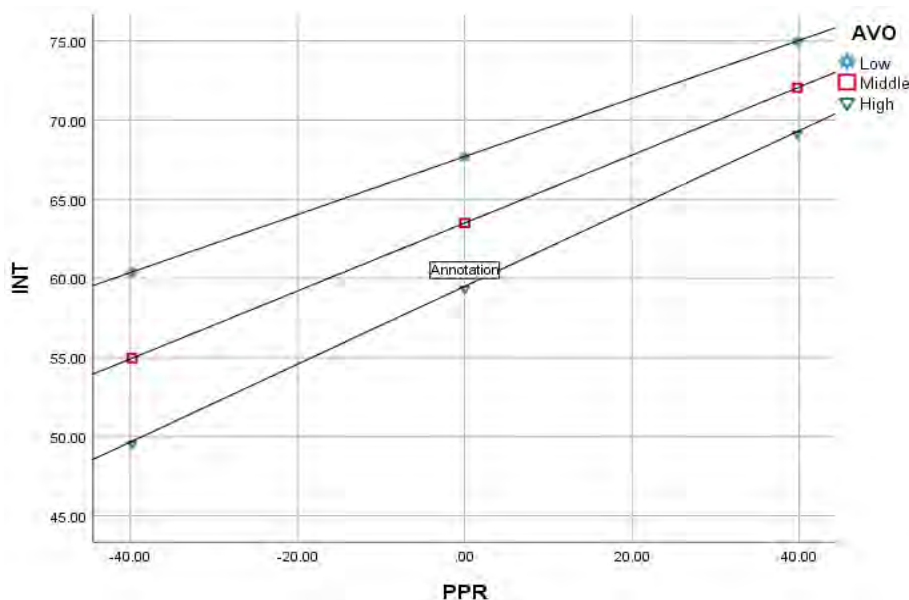
جدول ۴. نتایج تحلیل مسیر متغیرهای پیش‌بین در تبیین واریانس متغیر وابسته

مدل	متغیرها	β
اول	پاسخگویی ادراک‌شده همسر	۰/۶۴**
	اضطراب دل‌بستگی	-۰/۰۷
	اجتناب دل‌بستگی	-۰/۲۸**
دوم	پاسخگویی ادراک‌شده همسر	۰/۶۳**
	اضطراب دل‌بستگی	-۰/۰۸*
	اجتناب دل‌بستگی	-۰/۲۵**
	اثر تعاملی اضطراب دل‌بستگی و پاسخگویی ادراک‌شده همسر	۰/۰۳
	اثر تعاملی اجتناب دل‌بستگی و پاسخگویی ادراک‌شده همسر	۰/۰۹*

بر اساس نتایج در جدول ۵، می‌توان گفت در کل تأثیر PPR بر صمیمیت زناشویی در سطوح مختلف اجتناب دل‌بستگی مثبت و معنادار است ($P < ۰/۰۵$)؛ اما میزان این اثرگذاری مثبت همراه با افزایش سطح اجتناب بیشتر می‌شود. شکل ۲ این وضعیت را ترسیم کرده است. همان‌طور که مشخص است، همراه با افزایش نمره اجتناب، تأثیر مثبت PPR بر صمیمیت زناشویی بیشتر می‌شود. بنابراین، دل‌بستگی اجتنابی رابطه بین متغیر پیش‌بین و وابسته را تا حدودی تعدیل کرده است. با توجه به جدول ۵، اثرگذاری PPR بر صمیمیت زناشویی در سطوح مختلف اضطراب دل‌بستگی معنادار نیست. بنابراین، دل‌بستگی اضطرابی رابطه بین PPR و متغیر وابسته را تعدیل نکرده است.

جدول ۵. تأثیر پاسخگویی ادراک‌شده همسر بر صمیمیت زناشویی در سطوح مختلف اجتناب و اضطراب دل‌بستگی

گروه	تعداد	صمیمیت زناشویی	پاسخگویی ادراک‌شده همسر	آماره‌ها
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	p
اجتناب دل‌بستگی کم	۵۷	۷۵/۵۶	۱۳۲/۶	۱۰/۳۴
اجتناب دل‌بستگی متوسط	۲۱۷	۶۳/۰۶	۹۶/۶۰	۱۴/۶۶
اجتناب دل‌بستگی زیاد	۴۳	۴۳/۴۲	۵۰/۳۷	۱۴/۰۱
اضطراب دل‌بستگی کم	۶۰	۷۲/۰۷	۱۲۷/۲۵	۱۴/۸۹
اضطراب دل‌بستگی متوسط	۲۰۲	۶۲/۷۵	۹۵/۵۷	۲۱/۰۵
اضطراب دل‌بستگی زیاد	۵۵	۵۱/۹۸	۶۸/۱۳	۱۷/۲۵

شکل ۲. تأثیر پاسخگویی ادراک شده همسر بر صمیمیت زناشویی در سطوح مختلف اجتناب دلبستگی

• بحث

تا جایی که پژوهشگران مطالعه حاضر اطلاع داشتند، هیچ پژوهشی به مطالعه نقش تعدیل‌کننده سبک‌های دلبستگی در رابطه بین پاسخگویی ادراک شده همسر و صمیمیت زناشویی نپرداخته بود؛ اینکه آیا سبک‌های دلبستگی رابطه بین این دو متغیر را تشدید می‌کند یا تضعیف می‌کند؟ اینکه همبستگی بین پاسخگویی ادراک شده همسر و صمیمیت زناشویی با میزان متغیر امنیت دلبستگی متفاوت خواهد بود یا نه؟

مطابق مدل فرایندی صمیمیت، PPR از طریق انتقال درک و فهم، اعتباربخشی و مراقبت و افزایش سطح خودآشنایی، حس اعتماد و ارزشمندی را به فرد افشاکننده منتقل می‌کند (البته به شرطی که پاسخگویی همسر به‌طور مناسبی ادراک شود) (لارنسو و همکاران، ۱۹۹۸). از آنجاکه افراد نایمن در فیلترهای تفسیری‌شان دچار سوگیری هستند، نسبت به پاسخگویی دیگران مردد هستند یا به دلایل مختلف قادر نیستند پاسخگویی آنها را ادراک کنند و به نسبت افراد ایمن صمیمیت کمتری را در روابطشان گزارش می‌کنند (ریس، ۲۰۱۴). افراد نایمن ممکن است دچار سوء ادراک از پاسخگویی همسرشان گردند. یعنی امکان دارد همسرشان رفتارهای حمایت‌کننده را تأمین کند، اما آنها به دلایل مختلف (مثلاً تجارب نایمن تجربه‌شده با والدین و کژفهمی‌ها) آن را به صورت غیرپاسخگو ادراک کنند. البته این سوگیری‌های برانگیخته‌شده ممکن است به خاطر عوامل دیگری هم باشد؛ همانند مبهم بودن پیام حمایت‌کننده شریک، به‌خاطر اینکه افراد نایمن همواره جهان را از یک چشم‌انداز بدبینانه مشاهده می‌کنند یا به خاطر اینکه آنها اغلب از محیط‌های اجتماعی کمتر حمایت‌کننده بهره برده‌اند (کالینز و فیینی، ۲۰۰۴). همچنین می‌توان استنباط کرد که افراد ممکن است تحت تأثیر فرافکنی پاسخگویی قرار بگیرند و دیگران را پاسخگو یا غیرپاسخگو ادراک کنند. از آنجاکه افراد نایمن معمولاً خودشان را نسبت به دیگران غیرپاسخگو در نظر می‌گیرند، غالباً دیگران را هم غیرپاسخگو تلقی کرده و در ادراک پاسخگویی آنها به مشکل برمی‌خورند (لمی و همکاران، ۲۰۰۷). از سوی دیگر امکان دارد شریکان از سوگیری در ادراکات از رفتار پاسخگویانه خودشان متأثر شوند. مثلاً امکان دارد افراد نایمن رفتارشان نسبت به همسرشان را به نحوی ادراک کنند که افکار و احساسات پیشین آنها نسبت به او را تأیید کنند (سوگیری تأییدی). چون که افراد نایمن غالباً افکار و احساسات منفی نسبت به همسرشان دارند، رفتار خودشان را طوری ادراک می‌کنند که با باورهای قبلی‌شان در مورد همسرشان همخوان باشد. این خود می‌تواند باعث شود که آنها به خاطر ادراک از خویشتن تحریف‌شده حتی در ادراک کردن رفتارهای پاسخگویانه صادقانه از جانب شریک‌شان شکست بخورند (لمی، ۲۰۱۴).

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که فقط سبک دلبستگی اجتنابی رابطه بین PPR و صمیمیت زناشویی پرستاران را به میزان ناچیزی تعدیل کرد. این یافته به نتایج مطالعات (پیترومانکو و همکاران، ۲۰۲۲؛ راپوسو و مویز، ۲۰۲۱؛ جسلین و دوی، ۲۰۲۰؛ بالزرینی و همکاران، ۲۰۲۳؛ رودریگز و همکاران، ۲۰۱۹؛ استنتن و همکاران، ۲۰۱۷؛ قایرم و همکاران، ۲۰۱۵) نزدیک است. یافته‌های پژوهش

حاضر دلالت بر این داشت که میزان اثرگذاری PPR بر صمیمیت زناشویی در سطوح مختلف دلبستگی اجتنابی متفاوت است. به این صورت که در افراد دلبسته کمتر اجتنابی میزان این اثرگذاری کمتر و در افراد دلبسته اجتنابی تر شدیدتر بود. اما در دلبستگی اضطرابی یافته‌ها نشان‌دهنده این بود که میزان اثرگذاری PPR بر صمیمیت زناشویی در سطوح مختلف دلبستگی اضطرابی تفاوت چندانی ندارد. با این وجود، میانگین و انحراف معیار صمیمیت زناشویی و PPR افراد در سطوح مختلف اجتناب و اضطراب دلبستگی متفاوت بود. یعنی، افرادی که کمتر دلبسته اجتنابی و اضطرابی بودند (ایمن‌تر) هم در PPR و هم صمیمیت زناشویی بالاترین میانگین و کمترین انحراف معیار را داشتند؛ و افرادی که دلبسته اجتنابی‌تر و اضطرابی‌تر بودند (ناایمن‌تر) هم در PPR و هم در صمیمیت زناشویی کمترین میانگین و بالاترین انحراف معیار را داشتند.

پژوهش‌های پیشین پی برده‌اند که PPR و پاسخگویی ارائه‌شده از جانب شریک، به‌طور کلی اما نه همیشه با یکدیگر همبستگی دارند (ادیر و همکاران، ۲۰۱۸). این به این معناست که ممکن است یکی از زوج‌ها به شیوه پاسخگویانه رفتار کند اما شریک مقابل به دلایل مختلف از جمله (نامنی دلبستگی) به‌طور کامل یا تا حدودی آن را ادراک نکند. صمیمیت بیشتر باعث می‌شود که افراد دلبسته اجتنابی احساس رضایت کمتری داشته باشند (لیتل و همکاران، ۲۰۱۰). به‌خاطر همین ترس منشعب از بدبینی نسبت به نیت شریک در افراد اجتنابی، حداکثر پاسخگویی ادراک‌شده از جانب شریک در افراد اجتنابی نیز می‌تواند اثر معکوس داشته باشد و باعث برانگیختگی بیشتر و بدگمانی آنها شود. درحالی‌که، با توجه به نتایج به دست آمده از تحلیل داده‌های این پژوهش، از آنجاکه افراد دلبسته اجتنابی تر میانگین کمتری از PPR را به نسبت افراد دلبسته کمتر اجتنابی دارا بودند، باعث شد تا حداقل پاسخگویی ادراک‌شده از جانب شریک نیز اثر بازدارندگی خودش را اعمال کرده و به تجربه‌کردن صمیمیت در این افراد کمک کند. همبستگی کم PPR با صمیمیت در افراد دلبسته کمتر اجتنابی حاکی از این است که آنها بر این نکته واقف هستند که همسرشان نمی‌تواند در هر شرایطی پاسخگو باشد. آنها می‌توانند موقعیت‌ها و شرایط همسرشان را درک کرده و آنها را تصدیق کنند و در شرایطی که همسرشان به هر دلیلی قادر به پاسخگویی نباشد، پاسخگو نبودن آنها را فهم کرده و می‌پذیرند. اما همبستگی زیاد PPR با صمیمیت در افراد دلبسته اجتنابی تر حاکی از این است که آنها در هر شرایطی خواهان پاسخگو بودن همسرشان هستند حتی اگر همسرشان قادر به تأمین‌کردن آن پاسخگویی نباشد، قدرت درک آنها از وضعیت همسرشان در شرایط مختلف ضعیف است و نمی‌توانند پاسخگو نبودن آنها را تصدیق کرده و بپذیرند. پژوهش‌های پیشین نشان داده‌اند که افراد اجتنابی معمولاً ادراکات سوگیرانه منفی از شریکان‌شان دارند؛ درحالی‌که افراد دلبسته اضطرابی در طول موقعیت‌های تهدیدکننده رابطه، ادراکات دقیق‌تری از افکار و احساسات شریکان‌شان دارند (یعنی دقت همدلانه بیشتر) (رودریگز و همکاران، ۲۰۱۹).

یکی از عللی که ممکن است باعث شود که میانگین PPR افراد ناایمن کمتر شود و در نتیجه آن سطح صمیمیت‌شان کاهش پیدا کند، ادراکات نادرست از پاسخگویی شریک‌شان است که احتمالاً به دلایل زیر است: ابهام‌آلود بودن رفتارهای یکی از زوجین که اجازه می‌دهد از حمایت‌ها و نیت‌های او سوءتعبیر شود؛ قابل‌رؤیت نبودن بسیاری از راه‌های که زوج‌ها به آن طریق حمایت‌کننده هستند (یعنی آنها پاسخگویی‌شان را به یک شیوه ضمنی ارائه می‌کنند)؛ تجارب هرروز زندگی ممکن است باعث شود زوج‌ها دامنه وسیعی از رفتارهای حمایت‌کننده و غیرحمایت‌کننده را ارائه کنند و سوگیری در توجه افراد ناایمن باعث شود که آنها به یکی از گونه‌های این رفتارها (معمولاً رفتارهای غیرحمایت‌کننده) بیشتر توجه کنند؛ ناشناخته ماندن پاسخگویی همسر به دلیل عدم وقوع موقعیت‌های که پاسخگویی را فرا می‌خوانند، با وجود آمادگی همسر برای ارائه پاسخگویی مورد نیاز (لمی و همکاران، ۲۰۰۷).

• نتیجه‌گیری

PPR یک سازه محافظت‌کننده کاملاً نیرومند است که با توجه به پیشینه پژوهشی می‌تواند بهزیستی جسمانی و روان‌شناختی شریکان را تقویت کرده و اعتماد و تعهد را در روابط رمانتیک پرورش دهد (جسلین و دوی، ۲۰۲۰؛ رضائی و احمدی، ۱۴۰۰). در این مطالعه هم مشخص شد که سازه PPR اثر بازدارندگی خودش را اعمال کرده است، طوری که افراد ناایمن هم متناسب با میزان پاسخگویی که از جانب شریکان‌شان ادراک کردند، صمیمیت زناشویی را در رابطه‌شان تجربه کردند. با توجه به شروع موج سوم همه‌گیری کرونا در سطح کشور، پژوهشگر مجبور شد تا داده‌های یکی از بیمارستان‌ها را به‌صورت برخط جمع‌آوری کند؛ درحالی‌که داده‌های مربوط به سه بیمارستان دیگر به‌صورت حضوری جمع‌آوری شد. ممکن است که جمع‌آوری داده‌ها به دو شیوه برخط و حضوری تا حدودی بر انگیزه

پاسخ‌دهی و چارچوب کلی پژوهش تأثیر گذاشته باشد. پژوهش حاضر فقط به مطالعه جامعه پرستاران پرداخته است و تعمیم نتایج آن به سایر جوامع نیازمند احتیاط بیشتر است. با توجه به اینکه متغیرهای این پژوهش بر مبنای ابزارهای خودگزارش‌دهی مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند، ممکن است برخی از ماده‌ها برای مشارکین مبهم بوده باشد و یا نسبت به برخی از ماده‌ها دچار سوگیری شده باشند.

• تعارض منافع

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول است و هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان گزارش نشده است.

• تشکر و قدردانی

پژوهشگران مطالعه حاضر از همکاری تمامی پرستاران و مسئولین بیمارستان‌های مشارکت‌کننده در پژوهش، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنند.

• منابع

- ابراهیمی، گلنوش، عابد، نازنین. (۱۴۰۲). پیش‌بینی تاب‌آوری از سبک‌های دلبستگی و تنظیم شناختی هیجان زنان دارای تجربه سوگ همسر. *مجله روان‌شناسی*، ۱۰۶، ۲ (۲۷)، ۲۱۵-۲۲۳. <http://www.iranapsy.ir/Article/41300>
- رضائی، منوچهر؛ احمدی، صدیقه (۱۴۰۱). پاسخگویی ادراک‌شده همسر یک سازه بازدارنده (محافظت‌کننده) تأثیرگذار؛ مستحکم‌ترین پل برای تجربه صمیمیت در روابط: یک مطالعه موردی. *رویش روان‌شناسی*؛ ۱۱ (۶): ۶۱-۷۸. <http://frooyeshZir/article-1-3365-fa.html>
- صبوری، ریحانه، رافعی، زهره، و سهرابی‌اسمرود، فرامرز. (۱۴۰۳). مقایسه صمیمیت زناشویی زوجین دارای عزت نفس شکننده، آسیب‌دیده و ایمن. *مجله روان‌شناسی*، ۱۰۹، ۱ (۲۸)، ۲۲-۳۲. <http://www.iranapsy.ir/Article/44220>
- Adair, K. C., Boulton, A. J., & Algoe, S. B. (2018). The effect of mindfulness on relationship satisfaction via perceived responsiveness: Findings from a dyadic study of heterosexual romantic partners. *Mindfulness*, 9(2), 597-609. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s12671-017-0801-3>
- Attaky, A., Kok, G., & Dewitte, M. (2020). Attachment Insecurity and Sexual and Relational Experiences in Saudi Arabian Women: The Role of Perceived Partner Responsiveness and Sexual Assertiveness. *The journal of sexual medicine*, 17(7), 1383-1394 <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2020.02.029>
- Balzarini, R. N., Muise, A., Zoppolat, G., Di Bartolomeo, A., Rodrigues, D. L., Alonso-Ferres, M., ... & Slatcher, R. B. (2023). Love in the time of COVID: Perceived partner responsiveness buffers people from lower relationship quality associated with COVID-related stressors. *Social psychological and personality science*, 14(3), 342-355. <http://dx.doi.org/10.1177/19485506221094437>
- Bergeron, S., Pâquet, M., Steben, M., & Rosen, N. O. (2021). Perceived partner responsiveness is associated with sexual wellbeing in couples with genito-pelvic pain. *Journal of Family Psychology*, 35(5), 628-638. <https://doi.org/10.1037/fam0000829>
- Canavarro, M. C., Silva, S., & Moreira, H. (2015). Is the link between posttraumatic growth and anxious symptoms mediated by marital intimacy in breast cancer patients? *European Journal of Oncology Nursing*, 19(6), 673-679. <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2015.04.007>
- Çelebi, B. M. (2018). The Impacts of Adult Attachment Styles on Marital Relationships. *The International Journal of Human and Behavioral Science*, 4(1), 1-8. <https://doi.org/10.19148/ijhbs.413233>
- Collins, N. L., & Feeney, B. C. (2004a). An attachment theory perspective on closeness and intimacy. *Handbook of closeness and intimacy*, 163-187.
- Collins, N. L., & Feeney, B. C. (2004b). Working Models of Attachment Shape Perceptions of Social Support: Evidence from Experimental and Observational Studies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 87(3), 363-383. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.87.3.363>
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of personality and social psychology*, 78(2), 350. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.78.2.350>
- Girme, Y. U., Overall, N. C., Simpson, J. A., & Fletcher, G. J. (2015). "All or nothing": Attachment avoidance and the curvilinear effects of partner support. *Journal of Personality and Social Psychology*, 108(3), 450. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0038866>
- Hayes, A. F. (2017). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. Guilford publications.
- Itzhakov, G., Reis, H. T., & Weinstein, N. (2022). How to foster perceived partner responsiveness: High quality listening is key. *Social and Personality Psychology Compass*, 16(1), Article e12648. <https://doi.org/10.1111/spc3.12648>
- Jesslyn, E., & Dewi, F. I. R. (2020, May). Trust in Dating Couples: Attachment Anxiety, Attachment Avoidance, and Perceived Partner Responsiveness. In *Tarumanagara International Conference on the Applications of Social Sciences and Humanities (TICASH 2019)* (pp. 684-691). Atlantis Press.

- Kim, K. H. (2005). The relation among fit indexes, power, and sample size in structural equation modeling. *Structural Equation Modeling*, 12(3), 368-390. https://psycnet.apa.org/doi/10.1207/s15328007sem1203_2
- Kim, M. (2013). The effect of marital intimacy, sex communication, and sexual satisfaction on the marital satisfaction for Korean middle-aged women. *Journal of next generation information technology*, 4(8), 441-448.
- Laurenceau, J. P., Barrett, L. F., & Pietromonaco, P. R. (1998). Intimacy as an interpersonal process: The importance of self-disclosure, partner disclosure, and perceived partner responsiveness in interpersonal exchanges. *Journal of personality and social psychology*, 74(5), 1238. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.74.5.1238>
- Lemay Jr, E. P. (2014). Accuracy and bias in self-perceptions of responsive behavior: Implications for security in romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 107(4), 638-656. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0037298>
- Lemay Jr, E. P., Clark, M. S., & Feeney, B. C. (2007). Projection of responsiveness to needs and the construction of satisfying communal relationships. *Journal of personality and social psychology*, 92(5), 834-853. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.92.5.834>
- Little, K. C., McNulty, J. K., & Russell, V. M. (2010). Sex buffers intimates against the negative implications of attachment insecurity. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 36(4), 484-498. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/0146167209352494>
- Lu, S. (2024). Attachment and Relationship - To What Extent Does Attachment Styles Influence Romantic Relationships?. *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*. 61. 185-189. <http://dx.doi.org/10.54254/2753-7048/61/20240530>
- Pietromonaco, P. R., Overall, N. C., & Powers, S. I. (2022). Depressive Symptoms, External Stress, and Marital Adjustment: The Buffering Effect of Partner's Responsive Behavior. *Social Psychological and Personality Science*, 13(1), 220-232. <http://doi.org/10.1177/19485506211001687>
- R Core Team (2020) R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. <http://www.R-project.org/index.html>
- Raposo, S., & Muise, A. (2021). Perceived partner sexual responsiveness buffers anxiously attached individuals' relationship and sexual quality in daily life. *Journal of Family Psychology*, 35(4), 500-509. <http://dx.doi.org/10.1037/fam0000823>
- Reis, H. T. (2014). Responsiveness: Affective interdependence in close relationships. In M. Mikulincer & P. R. Shaver (Eds.), *Mechanisms of social connection: From brain to group* (pp. 255-271). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14250-015>
- Reis, H. T., Crasta, D., Rogge, R. D., Maniaci, M. R., & Carmichael, C. L. (2017). Perceived Partner Responsiveness Scale (PPRS) (Reis & Carmichael, 2006). *The sourcebook of listening research: Methodology and measures*, 516-521. <https://doi.org/10.1002/9781119102991.ch57>
- Rice, T. M., Kumashiro, M., & Arriaga, X. B. (2020). Mind the Gap: Perceived Partner Responsiveness as a Bridge between General and Partner-Specific Attachment Security. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(19), 7178. <https://doi.org/10.3390/ijerph17197178>
- Rodriguez, L. M., Fillo, J., Hadden, B. W., Øverup, C. S., Baker, Z. G., & DiBello, A. M. (2019). Do you see what I see? Actor and partner attachment shape biased perceptions of partners. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 45(4), 587-602. <https://doi.org/10.1177/0146167218791782>
- Rosseel, Y. (2012). Lavaan: An R package for structural equation modeling and more. *Journal of statistical software*, 48(2), 1-36. <https://doi.org/10.18637/jss.v048.i02>
- Schaefer, M. T., & Olson, D. H. (1981). Assessing intimacy: The PAIR inventory. *Journal of marital and family therapy*, 7(1), 47-60. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1981.tb01351.x>
- Stanton, S. C., Campbell, L., & Pink, J. C. (2017). Benefits of positive relationship experiences for avoidantly attached individuals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 113(4), 568-588. <https://doi.org/10.1037/pspi0000098>
- Tosyali, F., & Harma, M. (2024). Interaction between varying social ties on health: Perceived partner responsiveness and institutional trust. *International Journal of Psychology*, 59(1), 192-202. <https://doi.org/10.1002/ijop.13088>
- Wilcox, W. B., & Nock, S. L. (2006). What's love got to do with it? Equality, equity, commitment and women's marital quality. *Social Forces*, 84(3), 1321-1345.